

ΤΟ ΒΗΜΑ

Η Ελλάδα στην εξερεύνηση της εξωγήινης ζωής

Στέλλα Πριόβολου

21.05.2026
09:36

Το 2026 θα μείνει στην Ιστορία ως το έτος επιστροφής στη Σελήνη. Ο Ακαδημαϊκός Ομότιμος Καθηγητής του ΕΚΠΑ Σταμάτης Κριμιζής είναι ο επιστήμονας Φυσικής και Αστρονομίας που έχει συνδεθεί με τα σπουδαιότερα επιτεύγματα της NASA και η συνεχής ενασχόληση και εμπειρία του προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες και προγνώσεις για την εξερεύνηση του διαστήματος και την εξωγήινη ζωή, μετά μάλιστα από την επιτυχή εξέλιξη της αποστολής Artemis II στο διάστημα.

Σε συνέντευξή του στο «Βήμα», στη δημοσιογράφο Ντιάνα Καρτσαγκούλη, για την αποστολή Artemis II της NASA, ο πρωτοπόρος ερευνητής εξέφρασε τις εκτιμήσεις, τις προβλέψεις αλλά και τις επιφυλάξεις του για το ιστορικό ταξίδι του ανθρώπου στο διάστημα. Επιλεκτικά θα αναφερθώ σε ορισμένα σημεία της εξαιρετικά ενδιαφέρουσας συνέντευξης, που είναι διαφωτιστικά και απαντούν σε εύλογες απορίες μη ειδικών.

Ως ομότιμος διευθυντής προγραμμάτων διαστήματος του Πανεπιστημίου Τζονς Χόπκινς ο Σταμάτης Κριμιζής έχει σχεδιάσει πειράματα και για τους 9 πλανήτες του ηλιακού μας συστήματος, από τα θρυλικά Voyager μέχρι το New Horizons. Συγκεκριμένα για το Voyager παρατήρησε ότι δεν έχει επιβιώσει ποτέ άλλο διαστημόπλοιο για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα. Πρόκειται για μια πραγματική «Οδύσσεια του Διαστήματος», μια εξερεύνηση του διαπλανητικού χώρου και τώρα πια του ίδιου του Γαλαξία.

Μετά περίπου μισό αιώνα, στις μέρες μας, εμφανίζεται ο Βίκτωρ Γιαννικόπουλος, μόλις 15 ετών, ο οποίος συνεργάζεται με τη NASA για την υλοποίηση μιας ιδέας, μιας αποστολής που, όπως ο ίδιος εξηγεί, αποτελεί στην ουσία τη συνέχεια των αποστολών Voyager του 1977. Είναι πράγματι εντυπωσιακή και συγκινητική η διαδοχή αυτή επιστημόνων, που ασχολούνται με την εξερεύνηση του διαστήματος, και μας κάνει περήφανους για τη χώρα μας.

Όλοι αναρωτιόμαστε τι σημαντικό, από άποψης πόρων για την ανθρωπότητα, περιμένουν οι αστροναύτες να βρουν στη Σελήνη. Ο διακεκριμένος επιστήμονας Σταμάτης Κριμιζής επεσήμανε ότι οι αποστολές έχουν επιβεβαιώσει την ύπαρξη νερού στη Σελήνη. Υπάρχει πάγος, ο οποίος βρίσκεται ακριβώς κάτω από την επιφάνεια, κυρίως στο Νότιο Πόλο, μέσα σε κρατήρες που δε βλέπουν ποτέ το φως του ηλίου. Η

πρόσβαση σε αυτά τα κοιτάσματα είναι κομβικής σημασίας. Οι αστροναύτες δε θα χρησιμοποιούν το νερό μόνο για τις ανάγκες τους, αλλά θα μπορούν να το διασπούν σε υδρογόνο και οξυγόνο, παράγοντας πολύτιμο καύσιμο για τους πυραύλους, αλλάζοντας εντελώς τα δεδομένα της διαστημικής οικονομίας. Αυτό επίσης που έχει ενδιαφέρον στο έδαφος της Σελήνης – αλλά για το μέλλον – είναι η ύπαρξη ηλίου.

Είναι γεγονός ότι πάνω από 50 χρόνια σταμάτησε η εξερεύνηση της Σελήνης. Ο Ακαδημαϊκός το αποδίδει στο υψηλό κόστος, το οποίο ξεπερνά τα 100 δισεκατομμύρια δολάρια, και προσθέτει ότι ακόμη και σήμερα, ο κόσμος στην Αμερική δεν ιεραρχεί ψηλά την επιστροφή στη Σελήνη.

Σήμερα, η επανεκκίνηση της εξερεύνησης έχει διαστάσεις πολιτικές, παρατηρεί ο διεθνώς αναγνωρισμένος επιστήμονας, καθώς η Κίνα, που επενδύει κολοσσιαία κεφάλαια στο διάστημα, έχει θέσει ως στόχο το 2032 για την αποστολή αστροναυτών στη Σελήνη.

Έτσι οι πολιτικοί και ειδικά ο Τραμπ, που είναι ματαιόδοξος, θεωρούν τη «δόξα» της εξερεύνησης του διαστήματος πολύ σημαντική. Ο Πρόεδρος μάλιστα έδωσε σαφείς οδηγίες για επίσπευση της επιστροφής στη Σελήνη, ώστε να συμπέσει με τη δική του θητεία.

Επομένως δεν είναι η επιστημονική γνώση η κινητήριος δύναμη, αλλά οι πολιτικές επιδιώξεις. Σχετικά με δοκιμαστική αποστολή στον Άρη, ο Ακαδημαϊκός πιστεύει ότι αυτή δε θα προσφέρει κάτι πρακτικό, γιατί δεν πρόκειται να βρεθεί εκεί χρυσός, ουράνιο ή οποιοδήποτε άλλο υλικό που θα άξιζε τη μεταφορά του πίσω στη Γη, η αποστολή αυτή απαιτεί ταξίδι χιλίων ημερών και η πιθανότητα να γίνει τα επόμενα 20 χρόνια είναι πολύ μικρή. Εξάλλου, το 95% της επιστημονικής κοινότητας δεν είναι υπέρ της εξερεύνησης στη Σελήνη και στον Άρη, γιατί πρόκειται για πολιτική πρωτοβουλία γοήτρου, που δεν απαντά σε κρίσιμα επιστημονικά ερωτήματα.

Επιστημονικά δεν αξίζει το ρίσκο και το κόστος – επισημαίνει στο τέλος ο Σταμάτης Κριμιζής – γιατί χάρη στα ρομποτικά διαστημόπλοια έχει χαρτογραφηθεί ο Άρης καλύτερα από την ίδια τη Γη.

Στο σύνθημα ερώτημα αν υπάρχει εξωγήινη ζωή, ο ίδιος πιστεύει ότι υπάρχει βιολογική δραστηριότητα στο διάστημα, απλώς και μόνο λόγω των μεγεθών, καθώς υπολογίζεται ότι υπάρχουν περίπου 40 δισεκατομμύρια πλανήτες παρόμοιοι με τη Γη μόνο στον δικό μας Γαλαξία. Οι πιθανότητες, επομένως, να είναι η Γη μας μοναδική μέσα σε αυτό το αδιανόητο μέγεθος είναι, κατά την άποψή του, μηδενικές.

Θα κλείσω την αναφορά μου στην εξαιρετική αυτή ενημέρωση του Ακαδημαϊκού ομότιμου καθηγητή, επισημαίνοντας την ιδιαίτερη εκτίμησή του στο γυναικείο φύλο. Διαφωνεί με τον όρο «επανδρωμένη» αποστολή, γιατί, όπως εξήγησε πρόκειται για αποστολές ανθρώπων και όχι ανδρών. Προσέθεσε μάλιστα ότι στην αποστολή Artemis II, συμμετείχε η εξαιρετική Κριστίνα Κοτς, η οποία ήταν στο εργαστήριό του στο Τζονς Χόπκινς από το 2007 έως το 2009, και ξεχώριζε για την αφοσίωσή της.

Ευχαριστούμε τον εκλεκτό Ακαδημαϊκό ομότιμο καθηγητή Σταμάτη Κριμιζή για την πολύτιμη προσφορά του στην επιστήμη, και την άξια εκπροσώπηση της χώρας μας στον τομέα αυτόν, αλλά και για την εκτίμησή του στις γυναίκες!

Η κυρία Στέλλα Πριόβολου είναι ομότιμη καθηγήτρια, πρόεδρος Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ, έφορος Σχολών Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός.